

I. A büntetés törvénysértő kiszabása miatt valósul meg felülvizsgálati ok, ha a szabadságvesztés felfüggesztése esetén a próbaidő tartama rövidebb a kiszabott szabadságvesztésnél [1978. évi IV. tv. 89. § (2) bek.; Btk. 85. § (2) bek.; Be. 416. § (1) bek. b) pont III. ford.].

II. A kiszabott szabadságvesztés felfüggesztése próbaidejének tartamára vonatkozó kötelező törvényi előírások megsértése a felülvizsgálati eljárásban a Kúria felülbírálati jogkörét a kiszabott büntetés egészének törvényességi vizsgálatára megalapozza.

Ekként a törvénynek megfelelő határozat meghozatala érdekében a Kúria döntési jogköre nemcsak a próbaidő, hanem a kiszabott szabadságvesztés tartamának megváltoztatása által is megvalósulhat [Be. 423. § (4) bek.].

- [1] A járásbíróság a 2013. június 27-én kihirdetett ítéletével bűnösnek mondta ki a terheltet 2 rb. folytatólagosan elkövetett önbíráskodás büntettének kísérletében [1978. évi IV. tv. (korábbi Btk.) 273. § (1) bek.]. Ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónapi - börtönben letöltendő - szabadságvesztésre ítélte, aminek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.
- [2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a törvényszék a 2014. március 31-én meghozott ítéletével az elsőfokú határozatot annyiban változtatta meg, hogy
- [3] - megállapította, hogy a terhelt cselekménye az elbíráláskor hatályos Btk., a 2012. évi C. törvény 368. § (1) bekezdése szerinti önbíráskodás büntette kísérletének minősül és
- [4] - a végrehajtás felfüggesztése próbaidejének tartamát 1 évre csökkentette.
- [5] Egyben megállapította, hogy a terhelt legkorábban a büntetés 2/3 részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.
- [6] Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet

helybenhagyta.

- [7] *A felülvizsgálati indítvány elbírálása szempontjából elsőfokú ítélettel megállapított - és a másodfokú bíróság által is irányadónak tartott - tényállásból annak van jelentősége, hogy a felrótt cselekmény elkövetésének időpontja 2010. szeptember és 2011. január közötti.*
- [8] *A másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben a főügyészség 2014. július 8-án a terhelt terhére terjesztett elő - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját megjelölve - felülvizsgálati indítványt a végrehajtás felfüggesztése próbaidejének törvénysértő megállapítása miatt, megváltoztatás érdekében.*
- [9] *Indokai szerint az 1978. évi IV. törvény szerinti Btk. 89. § (2) bekezdése és a 2012. évi C. törvény szerinti Btk. 85. § (2) bekezdésének egyező rendelkezése alapján a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztése esetén a próbaidő tartama nem lehet rövidebb a kiszabott szabadságvesztésnél.*
- [10] *A Legfőbb Ügyészség az átiratában a felülvizsgálati indítványt - indokaival és jogi álláspontjával egyetértve - fenntartotta és a jogerős ítélet megváltoztatását, és törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.*
- [11] *A Kúria a Be. 420. § (1) és 424. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartva, írásbeli nyilatkozatában foglaltaknak megfelelő tartalommal szólalt fel és a próbaidő tartamának a törvényes mértékre emelését indítványozta.*
- [12] *A védő felszólalásában - tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság a büntetés enyhítése érdekében rendelkezett, bár tévesen - ezzel szemben a kiszabott büntetés mértékének oly mértékű csökkentését indítványozta, amely mellett a próbaidő másodfokú bíróság által nem érintett tartama törvényessé válik.*

- [13] *A felülvizsgálati indítvány a következők szerint alapos.*
- [14] *A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja három egymástól jól elkülöníthető felülvizsgálati okot szabályoz. Úgymint:*
- [15] *- azt az esetet, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak (I. fordulat);*
- [16] *- azt az esetet, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt szabtak ki törvénysértő büntetést, vagy alkalmaztak törvénysértő intézkedést (II. fordulat); végezetül*
- [17] *- azt az esetet, ha a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel (III. fordulat).*
- [18] *Ezen okok bármelyikére hivatkozva az ügyész a Be. 417. § (1) bekezdés I. pontjának a) alpontja és 418. § (1) bekezdése szerint a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított 6 hónapon belül jogosult felülvizsgálati indítványt benyújtani.*
- [19] *Előrebocsátja a Kúria, hogy a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének kérdése - azon eseteken kívül, amikor a felfüggesztés lehetőségét a törvény kizárja - szabadon mérlegelhető; a felfüggesztés próbaidejére viszont kötelező törvényi rendelkezések is vonatkoznak.*
- [20] *Ilyen a próbaidő - kiszabott szabadságvesztéshez is igazodó - legrövidebb és leghosszabb (generális) tartama.*
- [21] *Kétségtelen a büntetés végrehajtásának kizáró ok [Btk. 86. § (1) bek.] ellenére történt felfüggesztése a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának III. fordulata szerint a törvényben speciálisan szabályozott, ezáltal a törvénysértő büntetés más eseteitől elkülönült felülvizsgálati ok.*
- [22] *Nem kétséges az sem, hogy (bár az nem önálló büntetési nem) a végrehajtásában felfüggesztett büntetés kiszabása körében a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának III. fordulatában*

meghatározott esetkörön kívül is megvalósulhat anyagi jogszabálysértés akár a felfüggesztés alá eső szabadságvesztési tartam, akár a felfüggesztés próbaidejének hossza tekintetében.

- [23] A végrehajtás felfüggesztése próbaidejének a törvény kötelező rendelkezésébe ütköző meghatározása tehát ekként valójában azt jelenti, hogy az így kiszabott büntetés nem illeszkedik a törvénybe, azaz törvényt sértő.
- [24] Mégpedig vagy azért, mert a törvényi rendelkezésnél korábban megszűnteti a végrehajtás lehetőségét, vagy pedig azért, mert azt tovább tartja fenn.
- [25] Ehhez képest a végrehajtás felfüggesztése próbaidejének tartamára vonatkozó kötelező törvényi előírások megsértése - lényegét tekintve egyezően az enyhítő, avagy a büntetés felső határát emelő, és kötelező törvényi szabályok szerinti büntetéskiszabási előírások megszegésével - egyben a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerinti, az adott büntetés törvényt sértő kiszabását jelentő felülvizsgálati okot valósít meg.
- [26] Általános érvennyel kimondható, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának III. fordulatában meghatározott esetkört meghaladóan törvényt sértő büntetés címén - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerinti - felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, aminek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény az ítélembíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és ennek elvé tétele miatt a Be. különleges eljárás keretében nem ad jogorvoslati lehetőséget.
- [27] A Btk. 85. § (2) bekezdése szerint a próbaidő tartama - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. [Ugyanígy rendelkezett az elkövetéskori Btk. 89. § (2) bekezdése.]

- [28] *Törvényt sértett tehát a másodfokon eljáró bíróság, amikor az 1 év 6 hónapi szabadságvesztés végrehajtását 1 évi próbaidőre függesztette fel.*
- [29] *E törvénysértés miatt - szemben a 416. § (1) bekezdés b) pontjának III. fordulatával - a Kúria felülbírálati jogköre a Be. 423. § (4) bekezdése szerint a büntetés törvényességének vizsgálata a kiszabott büntetés egészére kiterjed.*
- [30] *Ekként a törvénynek megfelelő határozat meghozatala érdekében a Kúria döntési jogköre nem csupán a próbaidő, hanem a kiszabott szabadságvesztés tartamának megváltoztatása révén is gyakorolható. Erre a Be. 423. § (4) bekezdésének zárófordulata szerinti jogkör is lehetőséget ad.*
- [31] *Jelen esetben a Kúria ez utóbbi döntést látta helyesnek.*
- [32] *Ekként a Kúria - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a megtámadott határozatot a terhelt tekintetében a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, és az első-, valamint a másodfokú határozatban értékelt változatlan büntetéskiszabási körülmények mellett, azonban a kísérleti szakban maradásnak nagyobb nyomatékot tulajdonítva, a kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 évre enyhítette. Nem érintette értelemszerűen a megállapított bűnösséget, a jogi minősítést, és a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést.*
- [33] *Észlelte a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság a bűncselekmény elkövetésekor hatályos 1978. évi IV. törvényt alkalmazta, viszont az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (Btk.) elvárása szerint rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról. A másodfokú bíróság pedig áttért az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (Btk.) alkalmazására - egyébként helyesen - és mivel megváltoztatási szándéka csupán a próbaidő tartamára terjedt ki, nem érintette az elsőfokú*

bíróság e kifogásolható rendelkezését.

- [34] *A Kúria ezért tartotta indokoltnak, hogy határozata rendelkező részében a szabadságvesztés kapcsán a börtön fokozatra hivatkozzon. Ezáltal vált ugyanis egyértelművé és egyhangúvá az eljáró bíróságok ezen rendelkezése.*

(Kúria Bfv. III. 951/2014.)